

1993-cü ilin 15 İyun havasına fərqli hərərət gətirən seçim

*Qurtuluş günümüz parlamentin 26 il
əvvəlki qərarı ilə əbədləşdirilmişdir*

Həmin tarixi gün soydaşlarımızın yaddaşına elə yazılıb ki, hər birimiz o qərarın sanki dünən, srağagün qəbul edildiyini güman edirik. Bu da səbəbsiz deyil. Çünki müstəqilliyin əbədləşdirilməsi, dövlətimizin beynəlxalq aləmə inteqrasiyası, torpaqlarımızın düşmən tapdağından təmizlənməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərimizin bərpası elə sürətlə gedib ki, hətta bəzən vaxtın necə ötdüyünün də fərqi nə vara bilməmişik.

Hamının gözünün qabağındadır. Ölkəmizdə bir-birini əvəz edən ictimai-siyasi proseslər, icra olunan layihələr, həyata keçirilən yerli və beynəlxalq tədbirlər o qədər çoxdur ki, bəzən yaddaşımızdakı əlamətdar günləri xatırlayıb qabartmağa da macal tapmırıq. Ancaq parlamentin 1993-cü il iyunun 15-də qəbul etdiyi qərarı –

ümummillil lider Heydər Əliyevin Ali Sovetin Sədri seçilməsini hər gün, hər saat, hər an xatırladığımızı da etiraf etməliyik. Elə Milli Məclisin həmin günün əbədləşdirilməsi məqsədiylə 1997-ci il iyunun 27-də qəbul etdiyi qərar da bilavasitə böyük qurtuluşun adına layiq tarixi fakt idi.

(ardı 11-ci səhifədə)

1993-cü ilin 15 İyun havasına fərqli hərarət gətirən seçim

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Həmin sənəddə qeyd edilirdi ki, AXC–Müsavat rejimindən Heydər Əliyevə son dərəcə ağır miras qalmışdı. Siyasi oyunlara və hakimiyyət çəkişmələrinə cəlb edilmiş ordu çaş-baş düşüb öz döyüş qabiliyyətini itirmişdi. Naşılıq və səriştəsizlik nəticəsində dövlət aparatı, demək olar ki, dağılmış, idarəetmə və nəzarət funksiyasından məhrum olmuşdu. Belə bir şəraitdə legitim dövlət hakimiyyətinin təmsilçisi olan keçmiş prezident Əbülfəz Əliyev öz komandasının fəlakət həddinə gətirdiyi ölkəni böhranlı vəziyyətdən çıxarmaqda Heydər Əliyevə kömək etmək əvəzinə, gizli olaraq paytaxtdan qaçıb Azərbaycanın uçqar dağ kəndlərindən birinə sığınmağı daha üstün tutmuşdu.

İndi həmin tarixi sənədlərə nəzər salanda bir növ özümü xoşbəxt hesab edirəm. Çünki həmin illərdə ölkə əhalisinin böyük əksəriyyəti kimi mən də yaşanan problemlərin və məhrumiyətlərin zərərçidəsi olsam da, çoxsaylı tarixi faktların xalq, dövlət və ölkə naminə atılan addımların əksəriyyətinin şahidi olmuşam. Şahidlik isə fərdin ölkədə baş verənlərə ayıq başla və ədalətli şəkildə münasibət bildirməsinə, ən başlıcası, ətrafdakılara qarşı obyektiv olmasına zəmin yaradır.

Yaxşı yadımdadır, müstəqilliyin ilk illərində Qarabağ problemini həll etmək və ölkədə demokratik dəyişikliklər aparmaq vədi ilə hakimiyyəti ələ keçirən qüvvələr nəinki öz vədlərinə əməl etmədilər (daha doğrusu, edə bilmədilər), hətta qısa müddət ərzində ölkəni fəlakət girdabına, vətəndaş müharibəsi və parçalanma həddinə gətirib çıxardılar. Çünki naşı və siyasətdenkənar idilər. Onların bir illik hakimiyyəti dövründə Azərbaycanın strateji cəhətdən əhəmiyyətli əraziləri itirildi, yeni ərazi itkiləri üçün real təhlükə yarandı. Daha pisi o idi ki, xalqın orduya inamı ölmüşdü. Fərarilik baş alıb gedirdi (44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində isə nəinki fərarimiz olmadı, əksinə, orduya yazılmaq üçün növbələr yaranmışdı).

Yuxarıda adını çəkdiyimiz tarixi qərarın preampulasında qeyd edildiyi kimi, müstəqilliyin ilk illərində ordu quruculuğu sahəsində konkret heç bir iş görülmədi. Dövlət quruculuğu kimi son dərəcə mühüm sahə başlı-başına buraxıldı, xalqın mənafeyi unudularaq, ayrı-ayrı şəxslərin istək və iddialarına meydan açıldı. Xarici siyasət xəttinin müəyyən edilməsində yol verilən kobud səhvlər və ifrat subyektivizm halları Azərbaycanın dünya miqyasında təklənməsinə, bir sıra region dövlətləri ilə qarşılıqlı münasibətlərinin gərginləşməsinə gətirib çıxardı. Ölkədə dövlətə deyil, ayrı-ayrı şəxslərə xidmət edən silahlı dəstələr yaradılırdı. Bu isə həmin şəxslərin Konstitusiyaya zidd yolla hakimiyyətə gəlmələri, qeyri-sabitlik və hərəc-mərclik üçün zəmin yaratmışdı. Bir sözlə, Azərbaycanın bir müstəqil dövlət kimi varlığı təhlükə altında idi.

1993-cü ilin iyun günlərində Azərbaycan təkcə siyasi, hərbi, iqtisadi deyil, həm də mənəvi böhran içərisində idi. Cəmiyyətdə ümitsizlik və inamsızlıq əhval-ruhiyyəsi kök atmağa başlamışdı. Heydər Əliyevin qarşısında yalnız ölkəni böhran vəziyyətindən çıxarmaq deyil, həm də xalqın geniş təbəqələrini Azərbaycan dövlətçiliyi ideyası ətrafında birləşdirmək, ona ümid və inam aşılamaq, qətiyyət və mübarizlik təlqin etmək vəzifəsi dayanırdı.

Milli Məclisin 15 iyunun Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günü elan edilməsi haqqında qərarından

27 iyun 1997-ci il

Xalq məhz belə bir zamanda ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətə qayıtmasını tələb edirdi. Doğrudur, əvvəllər ulu öndərin qayıdışı arzulanırdı, sonra ondan xahişlər edilirdisə, 93-cü ildə artıq xalq ümum-millilərdən israrlı şəkildə tələb edirdi ki, müstəqilliyimiz əsrin əvvəlindəki taleni yaşamasın.

Buradakı "tələb" ifadəsi bəlkə də oxucularımızdan kiminsə xoşuna gəlməyə bilər. Ona görə də Prezident İlham Əliyevin müstəqilliyin 30 illiyi münasibətilə xalqa ünvanladığı tarixi müraciətindən bir iqtibas seçməyi məqsədəuyğun sayırıq: "Azərbaycan tarixinin bu ağır dönəmində ulu öndər Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıtdı. Yalnız bundan sonra müstəqilliyin yenidən itirilməsi təhlükəsinin qarşısı alındı. Qısa müddətdə ölkəmizin müstəqil daxili və xarici siyasət strategiyasının təməl prinsipləri müəyyən olundu, ictimai-siyasi sabitlik, dövlət intizamı təmin edildi, demokratik islahatların həyata keçirilməsinə və ordu quruculuğu prosesinə başlanıldı. Azərbaycan gələcək taleyi baxımından həlledici rola malik "Əsrin müqaviləsi"ndə iştirakı ilə dünyanın enerji xəritəsində xüsusi mövqə qazandı, global iqtisadi mühitə inteqrasiya proseslərinə qoşularaq gələcək müvəffəqiyyətlərinə yol açan cəsarətli addımlar atdı".

Bəli, bu gün bayram etdiyimiz Qurtu-

luş Günü xalqımıza heç zaman olmadığı qədər güclü bir Azərbaycan dövləti bəxş etmişdir. Bütün dünya ulu öndərin işləyib hazırladığı inkişaf strategiyasının bəhrələrinə şahidlik edir. Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı üçün rəhbər tutulan həmin strateji xəttin, ölkəmizin daha da güclənməsi üçün görülən fasiləsiz işlərin məntiqi nəticəsi isə Vətənimizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi olmuşdur.

Dövlət başçımızın dediyi kimi, rəşadətli ordumuz döyüş meydanında həqiqi qəhrəmanlıq və vətənpərvərlik nümayiş etdirərək cəmi 44 gündə torpaqlarımızı işğaldan qurtarmışdır. Azərbaycan xalqının apardığı Vətən müharibəsi Ermənistanın kapitulyasiya aktını imzalaması ilə nəticələnmişdir. Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki Zəfəri regionumuzda yeni reallıqlar yaratmışdır. Tarixi Qələbəmiz həm ölkəmizin, həm də bütövlükdə regionun inkişafında yeni dövrün başlanğıcıdır.

Biz bütün bunlara görə Azərbaycan parlamentinin 1993-cü il iyunun 15-də qəbul etdiyi qərara minnətdarıq. Məhz həmin qərarla böyük dövlət xadimi Heydər Əliyev ölkədə siyasi hakimiyyətə qayıtmış, xalqımız vətəndaş müharibəsindən, milli dövlətçiliyimiz isə məhv olmaqdan xilas edilmişdir.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
"Xalq qəzeti"